

Atmintinė pirmoko tėvams

Jūs, pirmoko tėvai, turėtumėte:

- Perduoti žinią vaikui, kad mokytis gali būti ne tik sunku, tačiau įdomu, smagu ir malonu.
- Padėti vaikui prisitaikyti mokykloje, parodyti pagarbą naujai jo veiklai – mokymuisi, kurios negalima atidėti ar nutraukti.
- Padėti vaikui užmegzti tinkamą ryšį su mokytoja, priimti ją kaip autoritetą.
- Pagarbiai bendrauti su vaiko mokytoja, kitais klasės mokiniais bei jų tėvais.
- Palankiai atsiliepti apie mokyklą ir mokymąsi, kad nesukeltumėte vaikui išankstinio priešiško mokyklai, mokymosi procesui.
- Pasidalyti su vaiku savo pozityviais prisiminimais, emocijomis ir jausmais iš mokyklos laikų (pvz., apie Rugsėjo pirmąją, mėgtas pamokas, klasės renginius ir pan.).
- Susipažinti su mokyklos, klasės bendruomenės kultūra, normomis, taisyklėmis, tradicijomis, padėti vaikui jas suprasti ir jų laikytis.
- Kurti bendradarbiaujančius, partneriškus santykius su vaiko mokytoja, mokyklos bendruomene.
- Būti atviri keisdami informaciją su kitais bendruomenės nariais tiek apie vaiką, tiek apie reiškinį, vykstančius klasėje ir mokykloje (pvz., patyčias).
- Mokyti vaiką toleruoti kitų ir savo trūkumus, ribotumus, neišvengiamybę būti šalia skirtingų įsitikinimų, pažiūrų ir išsilavinimo žmonių.
- Paaikškinti vaikui, kad mokykloje reikės išbūti ilgą laiką apsuptam kitų bendraamžių, toleruoti tam tikrus neišvengiamus nepatogumus dėl netyčinio kitų vaikų elgesio (pvz., prisilietimo, stumtelėjimo).
- Būti pasiruošę atliepti į mokytojos (mokyklos) prašymą ir bendradarbiauti teikiant vaikui pagalbą sprendžiant mokyklines problemas.
- Padėti vaikui orientuotis erdvėje (mokyklos patalpose, rasti kelią namo), laike (suvokti ir laikytis dienos tvarkės, suvokti laiko tėkmę per pamoką).
- Padėti vaikui pasirūpinti savimi mokykloje (pvz., persirengti, laiku nueiti į tualetą, tinkamai susitvarkyti savo daiktus, darbo vietą, paprašyti pagalbos).
- Skatinti vaiką kreiptis pagalbos į suaugusiuosius tik po to, kai pats jau pamėgino įveikti užduotį, bet jam nepavyko. Taip formuosite vaiko savarankiškumą – tas pravers jam mokantis, ir išvengsite „komandinės“ pamokų ruošos.
- Mokyti vaiką ištvermės ir susikaupimo, skatinti pradėtą užduotį užbaigti, nors jam jau nusibodo, norisi keisti veiklą, judėti.
- Padėti vaikui suvokti ir gerbti savo ir kitų vaikų asmenines ribas (pvz., išlaukti savo eilės).
- Pripažinti sau, kad anksčiau ar vėliau vaikas susidurs su nesėkmėmis mokykloje. Jūsų užduotis – ne apsaugoti vaiką nuo jų, o mokyti jas įveikti, nes tik taip jis ugdys valią, supras ir prisiims atsakomybę už mokymąsi ir elgesį, pasimokys iš savo klaidų.
- Pasakyti vaikui, kad jį visada mylėsite, kad ir kokia nesėkmė mokykloje ištiktų, tačiau tikite, kad „jis pajėgs ir sugebės“ ją įveikti. Taip skatinsite vaiko pasitikėjimą savimi, motyvaciją siekiant sėkmės.
- Nekritikuoti ir nelyginti savo vaiko pasiekimų ar sunkumų su kitais klasėje besimokančiais vaikais.
- Neklijuoti etikečių vaikui (pvz., „nevykėlis“, „tinginys“ ir pan.).
- Ypač atidžiai stebėti vaiko elgesį, emocijas, jausmus mokslo metų pirmosiomis savaitėmis ar mėnesiais, skatinti jį pasipasakoti apie mokykloje praleistą laiką (pvz., veiklą per pamokas ir pertraukas, bendravimą su klasiokais ir kt.), jį išklausti, atsakyti į klausimus.
- Išdrįsti ieškoti profesionalios specialistų pagalbos, jeigu pastebimai ilgai užsitęsia nerimą keliantys vaiko elgesys, pasireiškia somatiniai simptomai (pvz., pilvo, galvos skausmai), neigiamų emocijų protrūkiai.

Literatūra:

1. Pivorienė R.V., Šabliauskienė J. Mano vaikas – mokyns. V., 2011;
2. Bulotaitė L., Pivoriene R.V., Sturlienė N. Drauge su vaiku ... Psichologo patarimai tėvams. V., 2000;
3. 10 priesakų būsimo pirmoko tėvams. <http://www.tavovaikas.lt>.

Parengė **Specialiosios pedagogikos ir psichologijos centras**

Kaip tėvai gali padėti pirmokui?

- Stenkitės paskatinti vaiką pasitikėti savimi (jei vaikas mano turįs trūkumų – tėvai turi pabrėžti jo privalumus. Jei vaikas nepasitiki savo jėgomis – jūs padėsite jam suvokti jo galimybes).
- Rodykite vaikams gero elgesio pavyzdį, nes vaikas stebi tėvų elgesį. Elkitės taip, kaip norėtumėte, kad elgtųsi jis.
- Nustatykite dienotvarkę.
- Mokykite vaiką, kad jis pats apsirengtų.
- Skatinkite susitvarkyti savo darbo vietą.
- Pratinkite vaiką, kad išklausytų kalbantį žmogų. Klausykite atidžiai, ką sako jūsų vaikas.
- Tegu mokosi netrukdyti dirbti savo sesutei, broliukui, tėvams.
- Pratinkite skirti kairę ir dešinę puses.
- Įpratinkite vaiką saugiau elgtis gatvėje, parodykite saugiausią kelią į mokyklą.
- Kelionių, išvykų metu atkreipkite dėmesį į įvairius užrašus. Tarkite raides, skiemenis, žodžius.
- Skaičiuokite.
- Lyginkite, ko yra daugiau, ko mažiau.
- Mokykite naudotis žirkklėmis, mokykite dirbti su popieriumi. Parodykite, kad norimą formą galima iškirpti ir lapo krašte, o ne tik viduryje.
- Raginkite vaikus kurti pasakojimus, juos iliustruoti piešiniais. Mokykite deklamuoti eilėraščius išraiškingai, aiškiai, neskubant. Klausinėkite vaikų „kodėl...?“, kad paskatintumėte juos atsakinėti „todėl, kad....“.
- Prašykite atsakinėti pilnais sakiniais.